

ИНФЛАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ И ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ИНДИКАТОР НА ДОВЕРИЕТО

Любомир Иванов*

РЕЗЮМЕ *В статията са анализирани индексите на потребителските цени в България след 1991 г. Показано е, че цените са интегриран процес от първи порядък и съдържат сегментиран детерминистичен тренд. Изследвано е влиянието на шоковете върху инфлацията, както и инертността на инфлацията, която е свързана с потребителските очаквания, и доверието на икономическите субекти в икономиката и икономическата политика. Като краен резултат е построен индикатор на доверието.*

Динамиката на потребителските цени е един от основните показатели за състоянието на икономиката на макроравнище. Той има особено значение за развитието на икономическата система, играе важна роля във финансовата сфера, въздейства пряко върху доходите и икономическото състояние на населението, а оттам упражнява влияние на потреблението и търговията. Не бива да се отминава и въздействието му върху реалните лихвени проценти и следователно - върху инвестиционния процес. Във взаимнообвързаната система на икономическите индикатори индексът на потребителските цени се оказва показател, който, макар и макроикономически, често е мотивиращ фактор при вземане на решения от икономическите субекти на микроравнище - в рамките на фирмата или домакинството. Ето защо вниманието на икономисти, статистици и политици към показателя е напълно оправдано, нещо повече, то е задължително за успешното управление както на една обикновена фирма, така и на цялата икономика.

От особено значение за изследването и прогнозирането на промените в цените е влиянието на останалите икономически променливи. Тук трябва да споменем, наред с класическото търсене и предлагане, още разходите на фирмите производителки на стоки и услуги и държавната намеса в икономиката - регулативни мерки на правителството, интервенции на централната банка, социална политика. Важно е влиянието на

* Ст. асистент в катедра „Математика и статистика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов, ул. „Емил Чакъров“ № 2; e-mail: lubomir@uni-svishtov.bg.